

Globale Kompositioner

Globale Kompositioner

Musiker og komponist Rune Thorsteinsson rejste i 2011 rundt i verden i 6 mdr. for at komponere, indspille, og producere musik og musikvideoer med musikere fra alle mulige forskellige musikkulturer. Turen gik til Johannesburg, Kathmandu, Chennai, Torshavn, Rio de Janeiro, Buenos Aires & Havanna, hvor der blev komponeret og indspillet 18 musik-tracks, filmet 3 musikvideoer og produceret 7 dokumentariske filmfortællinger, der viser de kreative processer og musikalske samarbejder.

Se filmfortællinger, lyt til musikken, læs om muligheden for at opleve koncerter, foredrag, workshops og undervisningsmateriale på: www.globalekompositioner.dk

Johannesburg

Første destination på rejsen var Johannesburg og blev et samarbejde med sydafrikanske Gumboot-dansere. Se filmafsnittet på dette link:

<http://www.globalekompositioner.dk/videoafsnit>

Gumboot og Bodypercussion

Resultater af de 3 uger i Johannesburg blev kompositionen Gumboots & Bodypercussion og musikvideoen af samme navn. Den kan ses her:

<http://www.globalekompositioner.dk/gumboots-bodypercussion.html>

Om Gumboot - Guldmineslavernes Dans

af Ulla Hahn Ranmar

En musik- og danseform hvor gummistøvler er en helt essentiel bestanddel... Lyder det mærkeligt? Måske, men det er ikke desto mindre historien om Gumboot fra Sydafrika. Læs med her og find ud af hvorfor man den dag i dag kan opleve sydafrikanske performere i fantastiske sceneshows ikke mindst ikklædt lange, sorte gummistøvler.

I 1800-tallets Sydafrika førte hvide slavehandlere sorte slaver ned i landets guldminer. Kolonitiden var på sit højeste, og Sydafrika var regeret af skiftende kolonimagter. Ikke mindst jagten på det dyre guld i undergrunden havde gjort Sydafrika til et eftertragtet område for de europæiske kolonister, og både Holland, Tyskland og England oprettede gennem tiden kolonier i landet. Magtforholdet var altid det samme: Sydafrikanske slaver blev brugt i arbejdet for at hente rigdommene op fra landets undergrund, som så sidenhen blev sendt af sted til Europa.

Et hårdt liv i mineskakterne

I guldminderne var underlaget ofte fugtigt og vådt, så for at sikre sig slavernes holdbarhed var det en god investering for slave-ejerne at udstyre dem med jeans og gummistøvler. Især slavernes fødder var udsat for slid og sygdomsangreb. Med gummistøvler på fødderne holdt de simpelthen længere.

Ikke desto mindre døde minearbejderne alligevel i hundredevis hvert år på grund af de hårde livs-
betingelser. Slaverne arbejdede i flere måneder ad gangen i mørket og i stilhed. Mineselskabernes
folk forbød nemlig snak mellem slaverne. Blandt andet som en effektiv måde at undgå oprør fra de
undertrykte slaver. Dette kunne dog synes omsonst, da slaverne faktisk oftest havde svært ved at tale
sammen. For de stammede fra flere forskellige stammer, som ikke delte sprog. På baggrund af disse
betingelser blev brugen af lyde såsom rytmiske slag på brystet, slag mod gummistøvlerne og raslen
med lænker en anden måde for slaverne at kommunikere på. En måde at give udtryk for og få luft for
den undertrykkelse, slaverne befandt sig i. Det blev en måde at være sammen på og efterhånden blev
kommunikationen også til en musikalsk, kropslig udtryksform.

Musik og dans hænger sammen

I den afrikanske musikkultur har dans og musik altid været tæt forbundne. Den ene kan ikke eksistere
uden den anden. Og dette var også tilfældet med Gumboot. Gennem trin hentet fra blandt andet Zulu
stammens danse blev minearbejdernes kommunikation til den danse- og musikform, som vi i dag
kender som Gumboot. Det er også værd at bemærke, at Gumboot som praksis har mange fællestræk
med call-response sangene, som opstod blandt de sorte slaver på de nordamerikanske bomulds-
plantager i samme periode.

Gumboot kommer frem i lyset

Mineselskabets folk opdagede efterhånden slavernes brug af Gumboot. Men uden at forstå hvad
betydning der lå heri, så nogle af dem det som et godt indslag i hverdagen og en måde at motivere
deres slavearbejdere på. Nogle steder tillod mineselskabet ligefrem at der blev dannet Gumboot-
grupper, og at der blev arrangeret offentlige koncerter for besøgende. Kolonisterne og mineselskabets
folk forstod hverken dansen eller de tilråb på stammesprog, som fulgte med. Og derfor var de også
fuldstændigt uvidende om, at slaverne i det skjulte, gennem dansene, faktisk både hånede og gjorde
grin med deres slaveejere.

Efterhånden spredte Gumboot sig ud af minerne til resten af Sydafrika. Her blev den med tiden til den
musik- og danseform, som vi kender i dag. Ligesom så mange andre musikformer har moderne
Gumboot også blandet sig med andre musikformer, trin og instrumenter.

I dag lever Gumboot stilen videre på mange forskellige måder f.eks. gennem optræden for turister
og ved at grupper af musikere og dansere der interesserer sig for sydafrikanske musiktraditioner
og musikhistorie, integrerer Gumboot i deres performances. Nu til dags vil man i Sydafrika ofte opleve
Gumboot dans fremført med stærke referencer til stilartens historie om undertrykkelse, oprør og kamp.

LÆR AT SPILLE ET GUMBOOT BEAT

På følgende link kan du finde instruktionsvideoer, der trin for trin viser hvordan man spiller Beat 1.

<http://www.globalekompositioner.dk/undervisningsmateriale>

Level 1-8 kan man spille alene. Level 9-12 kræver at man er flere, der spiller sammen.

Har du lyst til at gå videre med gumboot, så kig ind på www.globalekompositioner.dk
- og læs om forskellige undervisningsmuligheder.

RUNE THORSTEINSSON GUMBOOT VARIATIONS

BEAT 1 - LEVEL 1 - 4

- | = STAMP
- | = CLAP
- | x = CLAP
- ! = THIGH
- = THIGH
- | ■ = BOOT
- | ▲ = SNAP
- R = RIGHT
- L = LEFT

1

2

3

4

RUNE THORSTEINSSON GUMBOOT VARIATIONS

www.globlekompositoner.dk
copyright rune thorsteinson

BEAT 1 - LEVEL 5 - 8

5

6

7

8

RIGHT HAND - LEFT FOOT
BOTH HANDS

RUNE THORSTEINSSON GUMBOOT VARIATIONS

BEAT 1 - LEVEL 9 - 12

9 A $\frac{4}{4}$

etc. same as level 8

C $\frac{2}{4}$ 3 3 $\frac{4}{4}$

etc. same as level 8

10 A $\frac{4}{4}$

etc. same as level 8

B $\frac{1}{4}$ 3 $\frac{4}{4}$

etc. same as level 8

C $\frac{2}{4}$ 3 3 $\frac{4}{4}$

etc. same as level 8

D $\frac{3}{4}$ 3 3 3 $\frac{4}{4}$

etc. same as level 8

RUNE THORSTEINSSON GUMBOOT VARIATIONS

11

impro solo fill

12

impro solo fill 2 pers.